Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (osmo vijeće)

6. listopada 2020.*

„Zahtjev za prethodnu odluku – Elektroničke komunikacijske mreže i usluge – Direktiva 2002/20/EZ – Članak 13. – Naknade za prava korištenja radijskim frekvencijama – Sektorski nacionalni propis kojim se za rezervaciju radijske javne domene propisuje plaćanje naknade – Nacionalni propis prema kojem se na uspostavljanje upravnih koncesija nad javnim domenama primjenjuje porez na prijenos imovine”

U predmetu C-443/19,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputio Tribunal Superior de Justicia del País Vasco (Visoki sud autonomne zajednice Baskije, Španjolska), odlukom od 24. travnja 2019., koju je Sud zaprimio 7. lipnja 2019., u postupku

Vodafone España SAU

protiv

Diputación Foral de Gipuzkoa,

SUD (osmo vijeće),

u sastavu: L. S. Rossi, predsjednica vijeća, J. Malenovský (izvjestitelj) i N. Wahl, suci,

nezavisni odvjetnik: G. Pitruzzella,

tajnik: A. Calot Escobar,

uzimajući u obzir pisani postupak,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

– za Vodafone España SAU, J. L. Buendía Sierra, E. Gardeta González i J. Viloria Gutiérrez, *abogados*,

– za Diputación Foral de Gipuzkoa, J. L. Hernández Goicoechea, *abogado*, i B. Urizar Arancibia, *procuradora*,

– za španjolsku vladu, S. Jiménez García i A. Rubio González, a zatim M. Jiménez García, u svojstvu agenata,

– za Europsku komisiju, J. Rius i L. Nicolae, u svojstvu agenata,

odlučivši, nakon što je saslušao nezavisnog odvjetnika, da u predmetu odluči bez mišljenja,

* Jezik postupka: španjolski

donosi sljedeću

Presudu

1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje članka 13. Direktive 2002/20/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 7. ožujka 2002. o ovlaštenju u području elektroničkih komunikacijskih mreža i usluga (Direktiva o ovlaštenju) (SL 2002., L 108, str. 21.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 13., svezak 53., str. 62.), kako je izmijenjena Direktivom 2009/140/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2009. (u daljnjem tekstu: Direktiva o ovlaštenju) (SL 2009., L 337, str. 37.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 13., svezak 50., str. 68., u daljnjem tekstu: Direktiva 2002/20).

2 Zahtjev je upućen u okviru spora između društva Vodafone España SAU i Diputación Foral de Gipuzkoa (Uprava pokrajine Gipuzkoa, Španjolska) u vezi s porezom koji je to društvo bilo obvezno platiti na temelju upravne koncesije za pravo privatnog korištenja radijskom javnom domenom koja mu je dodijeljena.

Pravni okvir

Pravo Unije

3 Uvodne izjave 18., 30. i 32. Direktive 2002/20 određuju:

„(18) Opće ovlaštenje treba sadržavati samo uvjete koji se odnose na sektor elektroničkih komunikacija. Ono ne bi trebalo sadržavati uvjete koji se već primjenjuju na temelju nekog drugog nacionalnog postojećeg zakona koji nije izričito namijenjen sektoru elektroničkih komunikacija. […]

[…]

(30) Za davatelje elektroničkih komunikacijskih usluga mogu se propisati administrativne naknade kako bi se financirale aktivnosti državnog regulatornog tijela upravljanja sustavom ovlašćivanja i dodjelom prava korištenja. […]

[…]

(32) Pored administrativnih naknada, mogu se propisati i naknade za uporabu radijskih frekvencija i brojeva kao instrument kojim se osigurava optimalno korištenje tih resursa. Takve naknade ne bi trebale kočiti razvoj inovativnih usluga i konkurencije na tržištu. […]”

4 U skladu s člankom 1. stavkom 1. te direktive:

„Cilj ove Direktive je ostvarenje unutarnjeg tržišta u području elektroničkih komunikacijskih mreža i usluga kroz usklađivanje i pojednostavljenje pravila i uvjeta ovlašćivanja s ciljem da se olakša njihovo pružanje u cijeloj Zajednici.”

5 Članak 3. navedene direktive, naslovljen „Opće ovlaštenje za pružanje elektroničkih komunikacijskih mreža i usluga”, sadržava stavak 2. koji tako glasi:

„Pružanje elektroničkih komunikacijskih mreža ili pružanje elektroničkih komunikacijskih usluga, ne dovodeći u pitanje posebne obveze iz članka 6. stavka 2. ili prava korištenja iz članka 5., može podlijegati jedino općem ovlaštenju. […]”

6 Člankom 6. iste direktive, naslovljenim „Uvjeti u okviru općeg ovlaštenja i u okviru prava na korištenje radijskih frekvencija i brojeva te posebne obveze”, propisano je:

„1. Opće ovlaštenje za davanje na korištenje elektroničkih komunikacijskih mreža i pružanje elektroničkih komunikacijskih usluga i dodjelu prava korištenja radijskih frekvencija i prava korištenja brojeva može podlijegati samo uvjetima navedenim u Prilogu. Takvi su uvjeti nediskriminirajući, razmjerni i transparentni, te su u slučaju prava korištenja radijskih frekvencija, u skladu s člankom 9. Direktive [2002/21/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 7. ožujka 2002. o zajedničkom regulatornom okviru za elektroničke komunikacijske mreže i usluge (Okvirna direktiva) (SL 2002., L 108, str. 33.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 13., svezak 49., str. 25.)].

[…]

3. Opće ovlaštenje sadrži samo uvjete koji se izričito odnose na taj sektor, a koji su navedeni u dijelu A. Priloga i u njemu se ne mogu ponavljati uvjeti koji se na poduzeća primjenjuju na temelju drugog nacionalnog zakonodavstva.

4. Države članice ne mogu ponavljati uvjete iz općeg ovlaštenja kod dodjele prava na korištenje radijskih frekvencija ili brojeva.”

7 Stavkom 1. članka 12. Direktive 2002/20, naslovljenog „Administrativne naknade”, određuje se:

„Sve administrativne naknade propisane za poduzeća koja pružaju uslugu ili mrežu na temelju općeg ovlaštenja ili kojima je dodijeljeno pravo korištenja su takve da:

(a) u ukupnom iznosu pokrivaju samo administrativne troškove koji će nastati prilikom upravljanja, kontrole i provedbe sustava općeg ovlaštenja, prava korištenja i posebnih obveza iz članka 6. stavka 2., a koji mogu uključiti troškove za međunarodnu suradnju, usklađivanje i normizaciju, analizu tržišta, nadzor nad udovoljavanjem uvjetima i ostalu kontrolu tržišta, kao i regulatorne poslove na izradi i provedbi sekundarnog zakonodavstva i upravnih odluka, kao što su odluke o pristupu i međusobnom povezivanju; i

(b) budu propisane po pojedinačnim poduzećima na objektivan, transparentan i proporcionalan način kojim se na najmanju mjeru svode dodatni administrativni troškovi i naknade.”

8 U skladu s člankom 13. te direktive, naslovljenim „Naknade za prava korištenja i prava na instalaciju opreme”:

„Države članice mogu nadležnom tijelu dozvoliti da uvede naknade za prava korištenja radijskih frekvencija ili brojeva ili za prava na instalaciju opreme na, iznad ili ispod javnog ili privatnog vlasništva koje odražavaju potrebu osiguranja optimalnog korištenja tih resursa. Države članice osiguravaju da su te naknade objektivno opravdane, transparentne, nediskriminirajuće i proporcionalne u odnosu na njihovu namjenu i uzimaju u obzir ciljeve iz članka 8. Direktive 2002/21/EZ […]”

9 U Prilogu Direktivi 2002/20 predviđa se:

„[…]

A. Uvjeti koji se mogu postaviti u okviru općeg ovlaštenja

[…]

2. Administrativne naknade u skladu s člankom 12. ove Direktive.

[…]

B. Uvjeti koji se mogu postaviti u okviru prava korištenja radijskih frekvencija

[…]

6. Naknade za korištenje u skladu s člankom 13. ove Direktive.

[…]”

Španjolsko pravo

Propisi o telekomunikacijama

10 Ley 32/2003 General de Telecomunicaciones (Opći zakon 32/2003 o telekomunikacijama) od 3. studenoga 2003. (BOE br. 264 od 4. studenoga 2003., str. 38890., u daljnjem tekstu: LGT 2003.) prenio je u španjolsko pravo direktive u području telekomunikacija donesene tijekom 2002., među kojima se nalazi Direktiva 2002/20.

11 U skladu s člankom 49. tog zakona:

„1. Operatori i nositelji prava korištenja radijskom javnom domenom ili resursima dodjele brojeva obvezni su plaćati naknade utvrđene u pravnom poretku.

2. Tim se porezima pokrivaju:

(a) administrativni troškovi nastali zbog regulatornih aktivnosti u vezi s pripremom i provedbom sekundarnog prava Zajednice i upravnih akata, osobito u području međusobnog povezivanja i pristupa;

(b) troškovi upravljanja, nadzora i primjene sustava uspostavljenog ovim zakonom;

(c) troškovi povezani s upravljanjem, nadzorom i primjenom prava uporabe javne domene i prava korištenja radijskom javnom domenom i dodjelom brojeva;

(d) upravljanje obavijestima uređenima člankom 6. ovog zakona;

(e) troškovi međunarodne suradnje, usklađivanja, standardizacije i analize tržišta.

3. Ne dovodeći u pitanje odredbe stavka 2., naknade koje se odnose na korištenje radijskom javnom domenom, na dodjelu brojeva i javnu domenu potrebnu za postavljanje elektroničkih komunikacijskih mreža imaju za cilj osigurati optimalno korištenje tim resursima uzimajući u obzir vrijednost i oskudnost robe čija se upotreba dozvoljava. Te naknade moraju biti nediskriminirajuće, transparentne, objektivno opravdane i proporcionalne svojem cilju. Također moraju poticati ostvarivanje ciljeva i poštovanje načela utvrđenih u članku 3. u skladu s uvjetima utvrđenima u propisima.

[…]”

12 Sadržaj te odredbe preuzet je, u biti, u članku 71. Leya 9/2014 General de Telecomunicaciones (Opći zakon 9/2014 o telekomunikacijama) od 9. svibnja 2014. (BOE br. 114 od 10. svibnja 2014., str. 35824., u daljnjem tekstu: LGT 2014.).

13 Prilog I. LGT-u 2014. sadržava točku 3., naslovljenu „Naknada za rezervaciju radijske javne domene”, čiji stavak 1., koji je u biti istovjetan stavku 1. točki 3. Priloga I. LGT-u 2003., glasi kako slijedi:

„Za rezervaciju frekvencije radijske javne domene za potrebe korištenja u privatne ili posebne svrhe od strane operatora, u korist jedne ili više osoba ili subjekata, plaća se godišnja naknada u skladu s uvjetima utvrđenima u ovom stavku.

Tržišna vrijednost korištenja rezerviranom frekvencijom i dobit koju korisnik na temelju nje može ostvariti uzimaju se u obzir prilikom određivanja iznosa koji je osoba dužna platiti na ime te naknade.

[…]”

14 U skladu s točkom 3. stavkom 6. Priloga I. LGT-u 2014.:

„[…] Neplaćanje naknade [za rezervaciju radijske javne domene] može biti razlog za obustavu ili gubitak prava uporabe radijske javne domene […]”

15 U skladu s člankom 62. LGT-a 2014., koji u biti odgovara članku 45. LGT-a 2003.:

„[…]

Posebno korištenje radijskom javnom domenom jest korištenje radiofrekvencijskim pojasevima za koje je izdano odobrenje za zajedničko korištenje, bez ograničenja broja operatora ili korisnika, u tehničkim uvjetima i za usluge definirane od slučaja do slučaja.

Privatno korištenje radijskom javnom domenom jest isključivo korištenje ili korištenje od strane ograničenog broja korisnika određenih frekvencija u okviru istog materijalnog područja primjene.

[…]

3. U slučaju posebnog korištenja u tu svrhu dopuštenim radijskim pojasevima putem javnih elektroničkih komunikacijskih mreža koje instaliraju ili kojima upravljaju operatori elektroničkih komunikacija, dodjela prava korištenja radijskom javnom domenom predstavlja opće ovlaštenje.

[…]

4. Prava korištenja radijskom javnom domenom dodjeljuju se u obliku pojedinačnog odobrenja u sljedećim slučajevima:

(a) Kada je riječ o rezervaciji prava posebnog korištenja od strane radioamatera ili o rezervaciji prava korištenja za druge neprofitne namjene na koje se primjenjuju posebni propisi koji predviđaju takvo pojedinačno odobrenje.

(b) Kada je pravo privatnog korištenja dodijeljeno kako bi podnositelj zahtjeva sam sebi isporučio usluge, osim u slučaju tijela javne uprave, koje zadiru u javnu domenu.

5. U svim drugim slučajevima koji nisu navedeni u prethodnim stavcima, pravo privatnog korištenja radijskom javnom domenom zahtijeva upravnu koncesiju. Dodjela te koncesije ovisi o svojstvu operatora elektroničkih komunikacija i nepostojanju jedne od zabrana sklapanja ugovora reguliranih [putem Real Decreto Legislativo 3/2011 por el que se aprueba el Texto Refundido de la Ley de Contratos del Sector Público (Kraljevski zakonodavni dekret 3/2011 o odobravanju preinake Zakona o javnoj nabavi) od 14. studenoga 2011. (BOE br. 276 od 16. studenoga 2011., str. 117729.)].

[…]”

Propisi o porezu na prijenos imovine i ovjerenih pravnih akata

16 U skladu s člankom 7. stavkom 1. Texto refundido de la Ley del Impuesto sobre Transmisiones Patrimoniales y Actos Jurídicos Documentados (pročišćeni tekst Zakona o porezu na prijenos imovine i ovjerenih pravnih akata), donesenog na temelju Real Decreta Legislativo 1/1993, por el que se aprueba el Texto refundido de la Ley del Impuesto sobre Transmisiones Patrimoniales y Actos Jurídicos Documentados (Kraljevski zakonodavni dekret 1/1993 kojim se usvaja preinaka Zakona o porezu na prijenos imovine i ovjerenih pravnih akata), od 24. rujna 1993. (BOE br. 251 od 20. listopada 1993., str. 29545.) i člankom 7. stavkom 1. Norma Foral 18/1987, del territorio histórico de Gipuzkoa, del Impuesto sobre Transmisiones Patrimoniales y Actos Jurídicos Documentados (Pokrajinski zakon 18/1987 povijesnog područja Gipuzkoa o porezu na prijenos imovine i ovjerenih pravnih akata) od 30. prosinca 1987.:

„Prijenos imovine koji se oporezuje je:

[…]

(b) Uspostavljanje stvarnih prava, zajmova, osiguranja, prava na najam, mirovina i upravnih koncesija, osim kada je njihov predmet prijenos prava korištenja željezničke infrastrukture ili nekretnina ili lučkih objekata i zračnih luka.”

17 U skladu s člankom 28. stavkom 1. točkom (b) Reglamenta de desarrollo de la Ley 32/2003, de 3 de noviembre, General de Telecomunicaciones, en lo relativo al uso del dominio público radioeléctrico (Uredba o primjeni Općeg zakona 32/2003 od 3. studenoga o telekomunikacijama koja se odnosi na korištenje radijskom javnom domenom), donesenog na temelju Real Decreta 863/2008, por el que se aprueba el Reglamento de desarrollo de la Ley 32/2003, de 3 de noviembre, General de Telecomunicaciones, en lo relativo al uso del dominio público radioeléctrico (Kraljevski dekret 863/2008, o usvajanju Uredbe o primjeni Općeg zakona 32/2003 od 3. studenoga o telekomunikacijama koja se odnosi na korištenje radijskom javnom domenom), od 23. svibnja 2008. (BOE br. 138 od 7. lipnja 2008., str. 26305.):

„Nacionalna radiokomunikacijska agencija može, na temelju općeg upravnog postupka […], opozvati dozvole kojima se odobrava privatno korištenje radijskom javnom domenom iz sljedećih razloga:

[…]

(b) Neplaćanje poreza na prijenos imovine i ovjerenih pravnih akata.

[…]”

18 Članak 2. Leya 58/2003 General Tributaria (Zakon 58/2003 o Općem poreznom zakoniku) od 17. prosinca 2003. (BOE br. 302 od 18. prosinca 2003., str. 44987.) definira pojam „porez” kao zahtijevano davanje „bez naknade čiji su predmet oporezivanja transakcije, radnje ili činjenice koje dokazuju financijsku sposobnost poreznog obveznika”.

Glavni postupak i prethodno pitanje

19 Vodafone España telekomunikacijski je operator koji pruža usluge mobilne telefonije na španjolskom državnom području.

20 Vodafoneu España je tijekom 2011. dodijeljeno nekoliko koncesija za privatno korištenje radijskom javnom domenom za pojas 2,6 GHz te je na temelju točke 3. Priloga I. LGT-u 2003. platio naknadu za rezervaciju radijske javne domene. U skladu sa Zakonom 18/1987 o porezu na prijenos imovine i ovjerenih pravnih akata, Vodafone España također je samostalno utvrdio poreznu obvezu i platio porez na prijenos imovine i ovjerenih pravnih akata (u daljnjem tekstu: porez na prijenos imovine).

21 Smatrajući, međutim, da je taj porez protivan pravu Unije, Vodafone España je upravnim putem zatražio povrat iznosa koje je platio na temelju tog poreza.

22 Budući da je njegov zahtjev odbijen, Vodafone España je sudu koji je uputio zahtjev podnio tužbu za poništenje tih odbijajućih odluka ističući, u bitnome, da obveza plaćanja poreza na prijenos imovine dovodi do dvostrukog oporezivanja protivno članku 13. Direktive 2002/20 jer se za istu činjenicu, odnosno upravnu koncesiju za privatno korištenje radijskom javnom domenom, istodobno plaća naknada za rezervaciju radijske javne domene i porez na prijenos imovine.

23 Uprava pokrajine Gipuzkoa osporava postojanje dvostrukog oporezivanja oslanjajući se na to da se u španjolskom pravu razlikuje pojam „naknada” od pojma „porez”. Ona u biti tvrdi da je oporezivi događaj za naknadu za rezervaciju radijske javne domene rezervacija frekvencije javne domene u svrhu privatnog korištenja, dok se porezom na prijenos imovine oporezuje prijenos imovine do kojeg dolazi dodjeljivanjem prava privatnog korištenja. Prema mišljenju te uprave, članci 12. i 13. Direktive 2002/20 ne ograničavaju mogućnost država članica da uvedu druge vrste poreznih davanja koja nisu navedena u tim člancima, poput poreza na prijenos imovine i poreza na dobit, čiji su obveznici svi gospodarski subjekti.

24 Prema mišljenju suda koji je uputio zahtjev, pravni sustav radijske javne domene u biti je istovjetan općem sustavu uspostavljenom člancima 84. do 104. Leya 33/2003, del Patrimonio de las Administraciones Públicas (Zakon 33/2003 o imovini tijela javne uprave) od 3. studenoga 2003. (BOE br. 264 od 4. studenoga 2003., str. 20254.), koji se primjenjuje na ukupnu imovinu tijela španjolske javne uprave. Taj sud iz toga zaključuje da se telekomunikacijskom operatoru koji za određene frekvencije postane jedini odabrani ponuditelj dodjeljuje stvarna upravna koncesija nad javnom domenom, iste prirode poput one iz članka 7. stavka 1. točke (b) Pokrajinskog zakona 18/1987 o porezu na prijenos imovine i ovjerenih pravnih akata, čiji doseg obuhvaća, kao i svaka koncesija, privremeno privatno korištenje javnim dobrom u zamjenu za plaćanje naknade.

25 Osim toga, prema mišljenju suda koji je uputio zahtjev, činjenica da je neplaćanje poreza na prijenos imovine razlog za opoziv dozvole kojom se odobrava korištenje radijskom javnom domenom može se razumjeti na način da je namjera nacionalnog zakonodavca bila dodjeljivanje koncesije prava privatnog korištenja radijskom javnom domenom *de facto* uvjetovati plaćanjem poreza na prijenos imovine.

26 Smatrajući ipak da se u sporu koji je pred njim u tijeku pojavljuju pitanja tumačenja prava Unije, Tribunal Superior de Justicia del País Vasco (Visoki sud autonomne zajednice Baskije, Španjolska) odlučio je prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeće prethodno pitanje:

„Treba li članak 13. Direktive [2002/20] te s njime eventualno povezane odredbe u pravu Unije tumačiti na način da im se protivi to da Kraljevina Španjolska, konkretno fiskalno samostalna povijesna pokrajina Gipuzkoa, oporezuje pravo telekomunikacijskog operatora da se koristi radijskim frekvencijama, koje već podliježe plaćanju [naknade za rezervaciju radijske javne domene], [porezom na prijenos imovine], općenito [primjenjivim] na upravne koncesije javnih dobara, i to u skladu s pokrajinskim propisom kojim se uređuje navedeno davanje?”

O prethodnom pitanju

27 Svojim pitanjem sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li članak 13. Direktive 2002/20 tumačiti na način da mu se protivi to da država članica, čiji propisi predviđaju da se na pravo korištenja radijskim frekvencijama plaća naknada za rezervaciju radijske javne domene, osim toga propiše da se na upravnu koncesiju nad tom domenom plaća porez na prijenos imovine kojim se općenito oporezuje uspostavljanje upravnih koncesija na javnoj imovini, a koji se ne primjenjuje posebno na sektor elektroničkih komunikacija.

28 Najprije valja istaknuti da je cilj Direktive 2002/20, u skladu s njezinim člankom 1., ostvariti unutarnje tržište u području elektroničkih komunikacijskih mreža i usluga kroz usklađivanje i pojednostavljenje pravila i uvjeta ovlašćivanja s ciljem da se olakša njihovo pružanje u cijeloj Europskoj uniji.

29 U tom smislu Direktiva 2002/20 ne propisuje samo pravila u vezi s postupkom odobravanja općih ovlaštenja ili prava na korištenje radijskim frekvencijama ili brojevima, kao i u vezi sa sadržajem tih ovlaštenja, nego i pravila u vezi s vrstom pa čak i opsegom novčanih naknada koje su povezane s navedenim postupcima, a koje države članice mogu propisati na teret poduzetnika u sektoru elektroničkih komunikacijskih usluga (presuda od 17. prosinca 2015., Proximus, C-454/13, EU:C:2015:819, t. 19. i navedena sudska praksa).

30 Konkretno, člankom 12. Direktive 2002/20, naslovljenim „Administrativne naknade”, predviđa se da se za davatelje elektroničkih komunikacijskih usluga mogu propisati administrativne naknade kako bi se financirale aktivnosti državnog regulatornog tijela upravljanja sustavom ovlašćivanja i dodjelom prava korištenja.

31 Osim tih administrativnih naknada, članak 13. te direktive, naslovljen „Naknade za prava korištenja i prava na instalaciju opreme”, ovlašćuje države članice da prava korištenja radijskim frekvencijama ili brojevima kao i prava na instalaciju opreme na, iznad ili ispod javnog ili privatnog vlasništva koja dodjeljuju davateljima elektroničkih komunikacijskih mreža i usluga uvjetuju davanjem čija je svrha osigurati optimalno korištenje tim resursima.

32 Kao što to proizlazi iz ustaljene sudske prakse, države članice u okviru Direktive 2002/20 ne mogu ubirati dodatne naknade ili davanja za pružanje elektroničkih komunikacijskih mreža i usluga, osim onih predviđenih tom direktivom (vidjeti u tom smislu presudu od 17. prosinca 2015., Proximus, C-454/13, EU:C:2015:819, t. 20. i navedenu sudsku praksu), odnosno one navedene u točkama 30. i 31. ove presude.

33 U ovom slučaju sud koji je uputio zahtjev pita se, kao prvo, o usklađenosti kumulacije davanja s člankom 13. Direktive 2002/20.

34 U tom je pogledu dovoljno podsjetiti da je Sud presudio da članak 13. Direktive 2002/20 ne isključuje kumuliranje više davanja, u smislu da mu se ne protivi nacionalni propis koji, uz drugo davanje koje ima isti cilj, predviđa propisivanje davanja namijenjenog poticanju optimalnog korištenja frekvencijama, ako ta davanja, uzeta zajedno, ispunjavaju uvjete propisane navedenim člankom 13. (vidjeti u tom smislu presudu od 21. ožujka 2013., Belgacom i dr., C-375/11, EU:C:2013:185, t. 48.).

35 Kao drugo, sud koji je uputio zahtjev navodi da se davanje u pogledu prijenosa imovine o kojem je riječ u glavnom postupku, na temelju mjerodavnog nacionalnog prava ne može kvalificirati kao „naknada”, a što je jedini pojam na koji upućuje članak 13. Direktive 2002/20, nego kao „porez”.

36 U tom pogledu iz sudske prakse Suda proizlazi da, u okviru ispitivanja predmetnog poreznog davanja, sud koji je uputio zahtjev ne može biti vezan kvalifikacijom tog poreza prema mjerodavnom nacionalnom pravu nego je na tom sudu da se osloni na njegova objektivna obilježja (vidjeti u tom smislu presudu od 18. siječnja 2017., IRCCS – Fondazione Santa Lucia, C-189/15, EU:C:2017:17, t. 29.).

37 Slijedom toga, okolnost da se u ovom slučaju porezno davanje o kojem je riječ u glavnom postupku kvalificira kao „porez” na temelju nacionalnog zakonodavstva nije sama po sebi prepreka tomu da potpada pod članak 13. Direktive 2002/20.

38 Kao treće, sud koji je uputio zahtjev pita se može li usklađenost „poreza” poput onoga o kojem je riječ u glavnom postupku s Direktivom 2002/20 biti dovedena u pitanje okolnošću da je uređen propisom koji nije posebno primjenjiv na sektor elektroničkih komunikacija.

39 U tom pogledu valja istaknuti da je točno da članak 6. stavak 3. Direktive 2002/20, u vezi s njezinom uvodnom izjavom 18., predviđa da opće ovlaštenje kojim se jamči pravo na pružanje elektroničkih komunikacijskih mreža ili usluga obuhvaća samo posebne uvjete sektora elektroničkih komunikacija, a ne uvjete primjenjive na poduzetnike na temelju drugih nacionalnih zakona koji se ne odnose posebno na taj sektor.

40 Međutim, kao što to proizlazi iz članka 6. stavka 4. Direktive 2002/20 u vezi s dijelovima A i B njezina priloga, prava na korištenje radijskim frekvencijama, s jedne strane, i opće ovlaštenje, s druge strane, predmet su različitih postupaka čiji uvjeti nisu istovjetni.

41 Slijedom toga, zahtjev predviđen u članku 6. stavku 3. Direktive 2002/20, koji se primjenjuje na opće ovlaštenje, ne može se proširiti na naknade predviđene njezinim člankom 13., pa stoga okolnost da je naknada uređena propisom države članice koji nije posebno primjenjiv na sektor elektroničkih komunikacija ne može sama po sebi biti prepreka primjeni te direktive ni, konkretnije, njezina članka 13.

42 Kao četvrto, sud koji je uputio zahtjev pita se utječe li na primjenjivost članka 13. Direktive 2002/20 na glavni postupak činjenica da se porez na prijenos imovine primjenjuje na sve gospodarske subjekte, a ne samo na davatelje elektroničkih komunikacijskih usluga.

43 U tom je pogledu točno da je Sud presudio da, uzimajući u obzir njezina obilježja, naknada čiji obveznici nisu isključivo operatori davatelji elektroničkih komunikacijskih mreža ili usluga ili operatori koji imaju prava predviđena člankom 13. Direktive 2002/20 nije „naknada” u smislu tog članka (vidjeti u tom smislu presudu od 4. rujna 2014., Belgacom i Mobistar, C-256/13 i C-264/13, EU:C:2014:2149, t. 36.).

44 Međutim, Sud je pojasnio da je tome tako jer oporezivi događaj o kojem je riječ u glavnom postupku nije bio povezan s dodjelom prava korištenja radijskim frekvencijama ili brojevima ili prava na instalaciju opreme na, iznad ili ispod javnog ili privatnog vlasništva (vidjeti u tom smislu presudu od 4. rujna 2014., Belgacom i Mobistar, C-256/13 i C-264/13, EU:C:2014:2149, t. 37.), pri čemu za donošenje tog zaključka nije bila odlučujuća činjenica da su obveznici navedene naknade svi gospodarski subjekti.

45 Iz toga proizlazi da naknada koja se primjenjuje na sve gospodarske subjekte može biti obuhvaćena člankom 13. Direktive 2002/20 ako je njezin oporezivi događaj povezan s dodjelom prava na korištenje radijskim frekvencijama ili brojevima ili prava na instalaciju opreme na, iznad ili ispod javnog ili privatnog vlasništva.

46 To je osobito slučaj kada se predmetno davanje nameće poduzetnicima koji pružaju elektroničke komunikacijske mreže i usluge u zamjenu za pravo korištenja radijskim frekvencijama (vidjeti u tom smislu presudu od 6. listopada 2015., Base Company, C-346/13, EU:C:2015:649, t. 22.).

47 U ovom se slučaju čini da iz mjerodavnog nacionalnog prava, osobito iz članka 45. LGT-a 2003., proizlazi da je dodjela upravne koncesije na radijskoj javnoj domeni neophodna kako bi se moglo koristiti pravom isključivog korištenja frekvencija radijske javne domene. Osim toga, iz članka 28. stavka 1. točke (b) Uredbe o primjeni LGT-a 2003., kako je usvojena Kraljevskim dekretom 863/2008, proizlazi da je neplaćanje poreza na prijenos imovine razlog za opoziv dozvole kojom se odobrava takvo korištenje.

48 Dakle, plaćanje poreza na prijenos imovine uvjet je za stjecanje prava korištenja radijskim frekvencijama i, prema tome, taj „porez” ima obilježja naknade koja se naplaćuje u zamjenu za to pravo, pod uvjetom da to provjeri sud koji je uputio zahtjev, koji je jedini nadležan za tumačenje nacionalnog prava.

49 U slučaju da, uzimajući u obzir prethodne elemente, sud koji je uputio zahtjev zaključi da je porez na prijenos imovine obuhvaćen člankom 13. Direktive 2002/20, na njemu je da provjeri ispunjavaju li taj porez i naknada za rezervaciju radijske javne domene, promatrani zajedno, uvjete navedene u tom članku 13. (vidjeti u tom smislu presudu od 21. ožujka 2013., Belgacom i dr., C-375/11, EU:C:2013:185, t. 48.).

50 U tom pogledu naknada za prava korištenja radijskim frekvencijama koju države članice mogu uvesti mora biti objektivno opravdana, transparentna, nediskriminirajuća i proporcionalna s obzirom na svrhu kojoj je namijenjena i uzimajući u obzir, među ostalim, ciljeve poticanja tržišnog natjecanja i učinkovitog korištenja radijskim frekvencijama (vidjeti u tom smislu presudu od 21. ožujka 2013., Belgacom i dr., C-375/11, EU:C:2013:185, t. 46.).

51 Iz članka 13. Direktive 2002/20, u vezi s njezinom uvodnom izjavom 32., također proizlazi da naknada koja se nameće operatorima telekomunikacijskih usluga za korištenje radijskim frekvencijama mora težiti cilju osiguranja njihove optimalne upotrebe i ne sprečavati razvoj inovativnih usluga i konkurencije na tržištu (presuda od 21. ožujka 2013., Belgacom i dr., C-375/11, EU:C:2013:185, t. 47.).

52 Što se tiče, konkretnije, načina određivanja iznosa naknade za korištenje radijskim frekvencijama, ovlaštenje za korištenje javne imovine koja je oskudan resurs omogućava njegovu nositelju da ostvari znatnu gospodarsku dobit i dodjeljuje mu prednosti u odnosu na druge operatore koji se također žele koristiti tim resursima i iskoristiti ih, što opravdava uvođenje naknade koja odražava, među ostalim, vrijednost korištenja predmetnog oskudnog resursa (presuda od 21. ožujka 2013., Belgacom i dr., C 375/11, EU:C:2013:185, t. 50. kao i navedena sudska praksa).

53 U tim okolnostima cilj osiguranja optimalne upotrebe oskudnih resursa kojima operatori imaju pristup podrazumijeva da je iznos te naknade odgovarajući i da osobito odražava vrijednost korištenja tim resursima, a što zahtijeva uzimanje u obzir gospodarske i tehnološke situacije na predmetnom tržištu (presuda od 21. ožujka 2013., Belgacom i dr., C-375/11, EU:C:2013:185, t. 51. i navedena sudska praksa).

54 S obzirom na sva prethodna razmatranja, na postavljeno pitanje valja odgovoriti tako da članak 13. Direktive 2002/20 treba tumačiti na način da mu se ne protivi to da država članica, čiji propis predviđa da se na pravo korištenja radijskim frekvencijama plaća naknada za rezervaciju radijske javne domene, osim toga propiše da se na upravnu koncesiju nad tom domenom plaća porez na prijenos imovine kojim se općenito oporezuje uspostavljanje upravnih koncesija na javnoj imovini, a koji se ne primjenjuje posebno na sektor elektroničkih komunikacija, u slučaju kada je događaj koji dovodi do nastanka porezne obveze povezan s dodjelom prava korištenja radijskim frekvencijama, ako ta

naknada i taj porez, uzeti zajedno, ispunjavaju uvjete navedene u tom članku, osobito onaj o proporcionalnosti iznosa koji se plaća u zamjenu za pravo korištenja frekvencijama, a što treba provjeriti sud koji je uputio zahtjev.

Troškovi

55 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenog, Sud (osmo vijeće) odlučuje:

Članak 13. Direktive 2002/20/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 7. ožujka 2002. o ovlaštenju u području elektroničkih komunikacijskih mreža i usluga (Direktiva o ovlaštenju), kako je izmijenjena Direktivom 2009/140/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2009., treba tumačiti na način da mu se ne protivi to da država članica, čiji propis predviđa da se na pravo korištenja radijskim frekvencijama plaća naknada za rezervaciju radijske javne domene, osim toga propiše da se na upravnu koncesiju nad tom domenom plaća porez na prijenos imovine kojim se općenito oporezuje uspostavljanje upravnih koncesija na javnoj imovini, a koji se ne primjenjuje posebno na sektor elektroničkih komunikacija, u slučaju kada je događaj koji dovodi do nastanka porezne obveze povezan s dodjelom prava korištenja radijskim frekvencijama, ako ta naknada i taj porez, uzeti zajedno, ispunjavaju uvjete navedene u tom članku, osobito onaj o proporcionalnosti iznosa koji se plaća u zamjenu za pravo korištenja frekvencijama, a što treba provjeriti sud koji je uputio zahtjev.

Potpisi